

۲۱۴۷۴

۱۳۷۹ / ۱۲ / ۲۰

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

دانشگاه تربیت مدرس
(دانشکده هنر)

پایان نامه کارشناسی ارشد
(ارتباط تصویری)

بررسی خط نگاره و نگاره های موزه سنگ شیراز
(عمارت هفت تنان)

عبدالرضا چارئی

9150

استاد راهنما
جناب آقای احد یاری راد

استاد مشاور
جناب آقای دکتر محمد خزائی

تأیید شده در تاریخ ۱۳۷۹

۳۱۴۷۴

تأییدیه اعضای هیأت داوران حاضر در جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد

اعضای هیئت داوران نسخه نهایی پایان نامه خانم / آقای عبدالرضا چارثی
تحت عنوان: بررسی خط نگاره و نگاره‌های موزه سنگ شیراز (عمارت هفت تنان)
را از نظر فرم و محتوی بررسی نموده و پذیرش آنرا برای تکمیل درجه کارشناسی ارشد پیشنهاد می‌کنند.

اعضای هیأت داوران	نام و نام خانوادگی	رتبه علمی	امضاء
۱- استاد راهنما	احد یاری راد	مربی	
۲- استاد مشاور	دکتر محمد خزائی	استادیار	
۳- نماینده تحصیلات تکمیلی	احد یاری راد	مربی	
۳- استاد ممتحن	جواد پویان	مربی	
۴- استاد ممتحن	مصطفی ندرلو	مربی	

بسمه تعالی

آیین نامه چاپ پایان نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه (رساله) های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس، مبین بخشی از فعالیت های علمی - پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانش آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند:

ماده ۱ در صورت اقدام به چاپ پایان نامه (رساله) ی خود، مراتب را قبلاً به طور کتبی به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اطلاع دهد.

ماده ۲ در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه)، عبارت ذیل را چاپ کند:
«کتاب حاضر، حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد / رساله دکتری نگارنده در رشته گرافیک است که در سال ۱۳۷۹ در دانشکده هنر دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی سرکار خانم / جناب آقای دکتر احمدیاری رار، مشاوره سرکار خانم / جناب آقای دکتر محمد خرازی و مشاوره سرکار خانم / جناب آقای دکتر از آن دفاع شده است.»

ماده ۳ به منظور جبران بخشی از هزینه های انتشارات دانشگاه، تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر نوبت چاپ) را به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اهدا کند. دانشگاه می تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.

ماده ۴ در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰٪ بهای شمارگان چاپ شده را به عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس، تأدیه کند.

ماده ۵ دانشجو تعهد و قبول می کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خسارت، دانشگاه می تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصول کند؛ به علاوه به دانشگاه حق می دهد به منظور استیفای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقیف کتابهای عرضه شده نگارنده برای فروش، تأمین نماید.

ماده ۶ اینجانب عبد الرضا هارلی دانشجوی رشته گرافیک مقطع کارشناسی ارشد تعهد فوق و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می شوم.

نام و نام خانوادگی: عبد الرضا هارلی

تاریخ و امضا:

۱۳۸۷/۷/۲۹

تقدیم به روح پدرم که همواره با یاد او حیات ادامه دارد

از زحمات بی دریغ استاد ارجمند جناب آقای احد یاری راد
و استاد گرامی جناب آقای دکتر محمد خزائی که همواره یار و
مدد کار اینجانب در ارائه هرچه بهترین رساله بودند صمیمانه
تشکر و قدر دانی می کنم .

از همسر و دو فرزندم بهنام و بهراد که متحمل سختیهای این
دوران بودند سپاسگزار می کنم .

چکیده

دردنیای امروز پرداختن به آثار حک شده بر سنگ به ویژه سنگ مزار، گویای فرهنگی غنی در دوره‌های مختلف تاریخی است. در پژوهش حاضر، تلاش شده، قابلیت‌های سنگ سنگ مزار و میراث فرهنگی گذشته، با نگرش به نگاره و خط نگاره ها که در قالب رموز بر سنگ نقش بسته، آشکار گردد.

روشی که برای این کاوش در پیش گرفته شده، بر اساس تقدم نقوش (با الهام از نقوش انسانی و حیوانی، گیاهی، هندسی، خط و کتیبه) پدید آمده در طبیعت بوده، زیرا بسیاری از آثار حجاری شده، فاقد تاریخ بوده و یا بدلیل فرسودگی سنگ تاریخ حجاری شده آنها از بین رفته است.

باید اشاره نمود که تاکنون کاوش جدی درباره نگاره و خط نگاره های منقور بر سنگ صورت نگرفته و آنچه انجام شده به صورت موردی بوده است.

در این پژوهش به لحاظ غنی بودن نگاره و خط نگاره‌های نقش بسته بر سنگ ابتدا پیشینه نقوش در بین سایر ملل، سپس سه گورستان مهم:

- ۱- گورستان پرلاشز (Pere-La Chaise)، در فرانسه. ۲- گورستان جمهوری آذربایجان.
- ۲- گورستان دارالسلام ایران (شیراز)، و سرانجام آثار حجاری شده در موزه سنگ شیراز (عمارت هفت تنان) مورد بررسی قرار گرفته است.

در فصل پایانی آن چه بعنوان پیشنهاد بنظر رسیده مطرح گردیده است.

واژه‌های کلیدی:

سنگ، سنگ مزار، حجاری، نگاره، خط نگاره، موزه، گورستان.

فصل اوّل : کلیّات

- ۱-۱ مقدمه ۱
- ۲-۱ مبانی و اصول اولیه در باره سنگ ۴
- ۳-۱ واژه و اصطلاحات محلی در حوزه "حجاری سنگ" ۱۴

فصل دوم : پیشینه نقوش منقور بر دل سنگ

- ۱-۲ مروری بر نقش و نگاره ها در بین ملل مختلف ۱۸
- ۲-۲ طبقه بندی نقش و نگاره ها ۱۹
- ۱-۲-۲ نقوش با الهام از انسان و حیوان ۲۰
- ۲-۲-۲ نقوش با الهام از گیاهان ۲۲
- ۳-۲-۲ نقوش با الهام از اشکال هندسی ۲۵
- ۴-۲-۲ نقش خط و کتیبه (خط نگاره) ۳۶

فصل سوم : آشنایی با موزه سنگ شیراز (عمارت هفت تنان)

- ۱-۳ موزه سنگ شیراز (عمارت هفت تنان) ۴۳
- ۲-۳ موزه سنگ یا گورستان پرلاشز (Père-La Chaise) در فرانسه ۵۳
- ۳-۳ گورستان جمهوری آذربایجان (شوروی سابق) ۵۵
- ۴-۳ گورستان دارالسلام (دارالسلام) شیراز ۶۰

فصل چهارم: بررسی خط نگاره و نگاره های موزه سنگ شیراز (عمارت هفت تنان)

- ۱-۴ تقسیم بندی آثار حجاری شده در موزه سنگ شیراز ۶۹
- ۲-۴ بررسی آثار کهن (دوران قبل از اسلام) ۷۰
- ۱-۲-۴ سنگ مزار نبطی ۷۰
- ۲-۲-۴ تابوت سنگی ۷۲
- ۳-۲-۴ کاسه یا گلدانهای سنگی ۷۳

۷۴.....	۲-۴	بررسی آثار سنگی دوران اسلامی
۷۴.....	۱-۳-۴	بررسی آثار با الهام از نقوش انسانی
۷۵.....	۲-۳-۴	بررسی آثار با الهام از نقوش حیوانی
۷۷.....	۳-۳-۴	بررسی آثار با الهام از نقوش گیاهی
۷۸.....	۱-۳-۳-۴	سرونماد آزادی
۸۵.....	۴-۳-۴	بررسی آثار با الهام از نقوش هندسی
۸۸.....	۵-۳-۴	بررسی آثار کتیبه (خط نگاره)
۸۹.....	۱-۵-۳-۴	بررسی خط و کتیبه حجاری شده بر سنگ مزار در موزه سنگ شیراز
۹۱.....	۲-۵-۳-۴	سنگ مزار معروف به قبر "شیخ اطعمه"
۹۵.....	۳-۵-۳-۴	سنگ برافراشته ها
۹۸.....	۴-۵-۳-۴	سنگ یادمان معروف به سنگ مزار "شعاع السلطنه"
۱۰۱.....	۵-۵-۳-۴	محقق درجوار کوفی
۱۰۲.....	۶-۵-۳-۴	محراب سنگی مسجد جامع شیراز
۱۰۴.....	۷-۵-۳-۴	ترجمه کتیبه سنگی سردر خدای خانه مسجد جامع شیراز
۱۰۶.....	۸-۵-۳-۴	کلاه دراویش بر سنگ مزار و جلوه خط بنایی
۱۰۹.....	۹-۵-۳-۴	کتابت "بسم الله الرحمن الرحيم" بر سنگ مزار

فصل پنجم : نتیجه گیری و ارائه پیشنهادات

۱۱۳.....	۱-۵	نتیجه گیری
۱۱۵.....	۲-۵	ارائه پیشنهادات

منابع و مراجع:

۱۱۷.....	الف- منابع فارسی
۱۱۸.....	ب- منابع خارجی : ۱- منابع عربی ۲- منابع فرانسوی ۳- منابع روسی
۱۱۹.....	کارهای عملی پروژه
۱۲۹.....	چکیده انگلیسی

- ش ۱-۲-۱- ساختمان ورقه‌ای در میکا..... ۴
- ش ۲-۲-۱- اجتماعی از بلورهای مکعبی شکل "پیریت"..... ۴
- ش ۲-۲-۱- آذرین درونی - آذرین بیرونی ۷
- ش ۴-۲-۱- بافت دانه درشت، بافت پورفیری، بافت شیشه‌ای..... ۷
- ش ۵-۲-۱- کنگلو مرآ (CONGELOMERRA)..... ۹
- ش ۶-۲-۱- برش (BERESH)..... ۹
- ش ۷-۲-۱- ماسه سنگ کوارتزی..... ۱۰
- ش ۸-۲-۱- آرکوز (ARCOOZ)..... ۱۰
- ش ۹-۲-۱- سنگ متورق شده..... ۱۱
- ش ۱۰-۲-۱- شلیستوزیته (CHISTUZITE)..... ۱۲
- ش ۱۱-۲-۱- گنیس (GNEISS)..... ۱۲
- ش ۲-۱- تا ۸-۳-۱- سنگهای: کریستال، کندک، مرمر، چینی، مرمر سفید، گرانیت سیاه، لاشتر..... ۱۵
- ش ۹-۳-۱- انواع قلمهای حجاری..... ۱۶
- ش ۱۰-۳-۱- انواع چکش برای ضربه زدن..... ۱۶
- ش ۱-۱-۲- نقش انسان، حیوان، درخت و گیاه، آثار باستانی ایران، تخت جمشید..... ۱۸
- ش ۱-۱-۲-۲- جدال شیروگاو، آثار باستانی تخت جمشید..... ۲۰
- ش ۲-۱-۲-۲- شیر سنگی بر سنگ مزار، گورستان دارالسلام شیراز..... ۲۱
- ش ۱-۲-۲-۲- نیلوفر تخت جمشید..... ۲۳
- ش ۲-۲-۲-۲- نیلوفر در تخت جمشید..... ۲۳
- ش ۳-۲-۲-۲- نقش سرو، نیلوفر، نخل بر بدنه پلکان آپادانا (تخت جمشید)..... ۲۵
- ش ۴-۲-۲-۲- سرو ۵۰۰۰ ساله ابرکوه..... ۲۵
- ش ۵-۲-۲-۲- نقش سرو بر سنگ قبر..... ۲۵
- ش ۶-۲-۲-۲- نقش بته جقه بر روی پارچه ابریشمین..... ۲۶
- ش ۷-۲-۲-۲- نقش اولیه "بته جقه" با الهام از بال هما بر تاج شاهان ساسانی..... ۲۷
- ش ۸-۲-۲-۲- نقاشی مینیاتور- اواسط سده دهم هجری..... ۲۸

- ش-۲-۲-۲-۹- نخستین طرح اسلیمی در طاق بستان ۳۱
- ش-۲-۲-۲-۱۰- نقش اسلیمی، سنگ مزار، موزه سنگ شیراز ۳۱
- ش-۲-۲-۲-۱۱- نگاره گل شاه عباسی از عصر ساسانی تا قرن یازدهم میلادی ۳۴
- ش-۲-۲-۲-۱۲- نگاره گل شاه عباسی از عصر ساسانی تا قرن یازدهم میلادی ۳۴
- ش-۲-۲-۲-۱- کوفی محرر (ساده) ۲۸
- ش-۲-۲-۲-۲- کوفی قرن دوم (بانقطه) ۲۸
- ش-۲-۲-۲-۳- کوفی مشتق ۲۸
- ش-۲-۲-۲-۴- کوفی منکسر ۲۹
- ش-۲-۲-۲-۵- کوفی پیرآموز ۲۹
- ش-۲-۲-۲-۶- کوفی متشابه ۲۹
- ش-۲-۲-۲-۷- کوفی معقلی (بنایی) ۴۰
- ش-۲-۲-۲-۸- کوفی منبسط ۴۰
- ش-۲-۲-۲-۹- کوفی مبسوط ۴۰
- ش-۳-۱-۱- نمای بیرونی موزه سنگ شیراز ۴۴
- ش-۳-۱-۲- نمای شرقی موزه و تخت ضربایی ۴۴
- ش-۳-۱-۳- قبر سید سلیمان مصری و عبدالکریم نامی ۴۴
- ش-۳-۱-۴- سنگ افراشته قبر عبدالکریم نامی ۴۴
- ش-۳-۱-۵- سند سنگی تعمیرات اساسی "هفت تن" ۴۵
- ش-۳-۱-۶- نمای کلی قبر هفت تن ۴۶
- ش-۳-۱-۷- سند تصویری قبر هفتم و پنجم ۴۶
- ش-۳-۱-۸- نمای ایوان "عمارت هفت تنان" ۵۰
- ش-۳-۱-۹- سر ستونهای یکپارچه متصل به سقف چوبی ۵۰
- ش-۳-۱-۱۰- نقاشیهای ایوان عمارت هفت تنان: نقاشی اول ۵۱
- ش-۳-۱-۱۱- نقاشی دوم ۵۱
- ش-۳-۱-۱۲- نقاشی سوم ۵۱
- ش-۳-۱-۱۳- نقاشی چهارم ۵۱

- ش-۲-۱-۱۴- نقاشی پنجم ۵۱
- ش-۲-۱-۱۵- نقاشی گل و بوته ۵۱
- ش-۲-۲-۱- نخستین سنگ مزار "صادق هدایت" ۵۴
- ش-۲-۲-۲- سنگ مزار نوین "صادق هدایت" ۵۴
- ش-۲-۲-۳- نقشه (پلان) گورستان "پرلاشز" ۵۴
- ش-۲-۳-۱- سنگ مزار مکعب مستطیل توپر استان آق دان جمهوری آذربایجان ۵۵
- ش-۲-۳-۲- سنگ برافراشته استان ۱۷۹۵، استان قبا ۵۶
- ش-۲-۳-۳- سنگ قبر خوابیده ، چچن، استان کلجبر ۵۶
- ش-۲-۳-۴- سنگ مزار افراشته ۱۸۶۵ استان لاهیج ۵۶
- ش-۲-۳-۵- سنگ مزار برافراشته ۱۸۴۸ ، استان قزاق ۵۶
- ش-۲-۳-۶- سنگ برافراشته قرن ۱۹، استان گنجه ۵۷
- ش-۲-۳-۷- سنگ افراشته (داش باشی) استان گنجه ۵۷
- ش-۲-۳-۸- قسمتی از یک سنگ مزار ، قرن ۱۳، باکو ۵۷
- ش-۲-۳-۹- قسمتی از یک سنگ مزار ، محله بایل در باکو ۵۷
- ش-۲-۳-۱۰- تصویر اسب سنگی با علامت همبستگی آذربایجان روی بدن ۵۸
- ش-۲-۳-۱۱- قوچ سنگی قرن ۱۶، نخجوان ۵۸
- ش-۲-۳-۱۲- قوچ سنگی استان اردویاد در نخجوان ۵۹
- ش-۲-۳-۱۳- سنگ مزار مکعب مستطیل توپر سال ۱۵۷۶ استان مینگسرجور ۵۹
- ش-۲-۴-۱- نمای گورستان دارالسلام شیراز ۶۰
- ش-۲-۴-۲- تربت صفا در گورستان دارالسلام ۶۰
- ش-۲-۴-۳- پیکر شیر سنگی برسنگ مزار، گورستان دارالسلام ۶۱
- ش-۲-۴-۴- پیکر شیر سنگی بر سنگ مزار دارالسلام ۶۱
- ش-۲-۴-۵- سنگ مزار شیخ ابوسائب ۶۲
- ش-۲-۴-۶- سنگ مزار "شکارچی" ۶۳
- ش-۲-۴-۷- سنگ مزار، یک مقتول (با اسلحه کشته شده) ۶۳
- ش-۲-۴-۸- سنگ مزار یک عابد ۶۳

ش-۳-۴-۹ - سنگ مزار راننده تاکسی	۶۳
ش-۳-۴-۱۰ - سنگ مزار شانه ساز (برای آرایشگاه مردانه)	۶۳
ش-۳-۴-۱۱ - سنگ مزار یک نظامی	۶۳
ش-۳-۴-۱۲ - سنگ مزار خیاط زنانه	۶۴
ش-۳-۴-۱۳ - سنگ مزار آرایشگر مردانه	۶۴
ش-۳-۴-۱۴ - سنگ مزار آرایشگر زنانه	۶۴
ش-۳-۴-۱۵ - سنگ مزار قصاب	۶۴
ش-۳-۴-۱۶ - سنگ مزار سنگتراش قبر	۶۴
ش-۳-۴-۱۷ - سنگ مزار نجار	۶۴
ش-۳-۴-۱۸ - سنگ مزار یک جوانمرد	۶۴
ش-۳-۴-۱۹ - سنگ مزار یک مقتول (قتل با خنجر)	۶۴
ش-۳-۴-۲۰ - سنگ مزار آرایشگر زنانه	۶۴
ش-۳-۴-۲۱ - سنگ مزار و خورشید	۶۵
ش-۳-۴-۲۲ - سنگ مزار و نقش انار	۶۵
ش-۳-۴-۲۳ - شیر سنگی و گوسفند	۶۵
ش-۳-۴-۲۴ - شیروگاوبرسنگ مزار	۶۵
ش-۳-۴-۲۵ - شیر و گاو برسنگ مزار	۶۵
ش-۳-۴-۲۶ - شیر سنگی برسنگ مزار	۶۵
ش-۳-۴-۲۷ - نقش انسان و حیوان، روزگار حیات و جوانی	۶۶
ش-۳-۴-۲۸ - زندگی، جوانی، چابک سواری، انسان واسب	۶۶
ش-۳-۴-۲۹ - نقش ارزوهای انسان خفته در خاک	۶۶
ش-۳-۴-۳۰ - نگاره گیاهی برسنگ مزار	۶۷
ش-۳-۴-۳۱ - نگاره گیاهی بر سنگ مزار	۶۷
ش-۳-۴-۳۲ - نقش سرو و پرنده	۶۷
ش-۳-۴-۳۳ - سرو و پرنده بر مزار	۶۷
ش-۳-۴-۳۴ - سرو و آزادی	۶۷

- ش-۲-۴-۲۵ - ترکیبات مربع ۶۷
- ش-۲-۴-۲۶ - مثلث ، دایره و مربع ۶۷
- ش-۲-۴-۲۷ - مرغ بسم الله برسنگ افراشته مزار ۶۸
- ش-۲-۴-۲۸ - مرغ بسم الله برسنگ افراشته مزار شیراز ۶۸
- ش-۲-۴-۲۹ - بسم الله الرحمن الرحيم ، خط ثلث، سنگ مزار ۶۸
- ش-۲-۴-۴۰ - بسم الله الرحمن الرحيم ، خط نستعلیق، سنگ مزار ۶۸
- ش-۲-۴-۴۱ - خط ثلث، برسنگ مزار- شیراز ۶۸
- ش-۲-۴-۴۲ - خط نستعلیق برسنگ مزار- شیراز ۶۸
- ش-۴-۱-۱ - روزنه و پنجره های سنگی ۶۹
- ش-۴-۲-۱ - سنگ مزار به خط نبطی ۷۱
- ش-۴-۲-۲ - نمای کلی تابوت سنگی (آثار ساسانی) ۷۲
- ش-۴-۲-۳ - نمای نزدیک تابوت سنگی ، قسمت تحتانی ۷۳
- ش-۴-۲-۴ - نمای نزدیک تابوت سنگی ، قسمت بالا (سر) ۷۳
- ش-۴-۲-۵ - گلدان های سنگی (ساسانی) ۷۴
- ش-۴-۱-۳-۱ - سرباز اسلحه به دوش سنگی (اواخر قاجاریه) ۷۵
- ش-۴-۲-۳-۱ - نقش دوشیربرجسته ۷۶
- ش-۴-۲-۳-۲ - نقش شیر، خورشید و تاج با ترکیب نقوش گیاهی ۷۶
- ش-۴-۳-۳-۱ - قسمتی از سنگ مزار مزین به سوره توحید ۷۷
- ش-۴-۳-۳-۲ - خلاصه شده نگاره های گیاهی متأثر از هنر ساسانی ۷۸
- ش-۴-۳-۳-۳ - نقش سرو خمیده برسنگ مزار واقع در کلخوران اردبیل ۷۹
- ش-۴-۳-۳-۴ - نخستین ترکیب سرو پرنده (ارک کریمخانی، شیراز) ۸۰
- ش-۴-۳-۳-۵ - سرو پرنده بر دیوار گچی (ارک کریمخانی، شیراز) ۸۰
- ش-۴-۳-۳-۶ - گل و بوته سرو نما، برسنگ مزار، موزه سنگ شیراز ۸۰
- ش-۴-۳-۳-۷ - نقش سرو برسنگ مزار، موزه سنگ شیراز ۸۰
- ش-۴-۳-۳-۸ - نقش سرو ، پرنده و برگ کنگر ۸۲
- ش-۴-۳-۳-۹ - نقش سرو، پرنده و تکرار پرنده ۸۲

- ش-۴-۳-۲-۱۰- گل تزیینی برگرفته از نقوش تزیینی طاق بیستان ۸۳
- ش-۴-۳-۲-۱۱- طرح خلاصه شده از نگاره گیاهی طاق بیستان ۸۳
- ش-۴-۲-۴-۱- نقوش هندسی منقور بر سنگ مزار، موزه سنگ شیراز ۸۶
- ش-۴-۲-۴-۲- الگوی طرح هندسی شمشه، پنج ضلعی و نه ضلعی ۸۶
- ش-۴-۲-۴-۳- پنجره سنگی ۸۶
- ش-۴-۲-۴-۴- روزنه سنگی- قاجاریه موزه سنگ شیراز ۸۷
- ش-۴-۲-۴-۵- روزنه سنگی موزه سنگ شیراز ۸۷
- ش-۴-۲-۴-۶- طرح خلاصه شده (استیلیزه) از چند روزنه سنگی، موزه سنگ ۸۷
- ش-۴-۲-۵-۱- سنگ مزار متعلق به قرن هشتم (ه.ق) ۹۰
- ش-۴-۲-۵-۲- سنگ مزار جمال الدین محمود ۹۲
- ش-۴-۲-۵-۳- سنگ مزار جمال الدین محمود ۹۳
- ش-۴-۲-۵-۴- نمای جانبی (۱) سنگ مزار با تزیینات خط کوفی مشجر ۹۴
- ش-۴-۲-۵-۵- نمای جانبی (۲) سنگ مزار با تزیینات خط کوفی مشجر ۹۴
- ش-۴-۲-۵-۶- نمای نزدیک (۳) سنگ مزار با تزیینات خط کوفی مشجر ۹۴
- ش-۴-۲-۵-۷- مهر شاه سلیمان (هشتمین سلطان صفویه) ۹۵
- ش-۴-۲-۵-۸- سنگ برافراشته مزار (نوع اول) بایک قوس در سرترنج ۹۶
- ش-۴-۲-۵-۹- سنگ برافراشته مزار (نوع دوم) با دو قوس در سرترنج ۹۶
- ش-۴-۲-۵-۱۰- سنگ برافراشته مزار (نوع سوم) با سه قوس در سرترنج ۹۶
- ش-۴-۲-۵-۱۱- سنگ یادمان "شعاع السلطنه" ۹۸
- ش-۴-۲-۵-۱۲- خط کوفی مشجر منقور بر سنگ، شیراز ۱۰۰
- ش-۴-۲-۵-۱۳- خط کوفی موشح سبک خراسانی ۱۰۱
- ش-۴-۲-۵-۱۴- خط محقق با عناصر تزیینی (اسلمی) شیراز ۱۰۲
- ش-۴-۲-۵-۱۵- محراب سنگی مسجد جامع شیراز، دوره صفاریان؟ ۱۰۵
- ش-۴-۲-۵-۱۶- کتیبه معرق سنگ به خط محقق از دوران آل اینجو ۱۰۵
- ش-۴-۲-۵-۱۷- کتیبه با خط بنایی در سنگ برافراشته با کلاه دراویش ۱۰۶
- ش-۴-۲-۵-۱۸- کتیبه با خط بنایی در سنگ برافراشته با کلاه دراویش ۱۰۷